

PRAKSISOVERSIGT · STATSFORFATNINGSRET

Praksisoversigt over Folketingets immunitet, frie mandat og bevillingsmagt

Grundloven §§ 30-57 i praksis: immunitet, frit mandat, delegationsforbud og bevillingsmagt

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 22 afgørelser · 2001-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Folketinget er som forfatningsorgan reguleret af grundlovens kapitel V og VI, der på én gang beskytter medlemmernes retsstilling og indhegner tingets egen kompetence. Praksis samler sig om fire spor: ytringsindemniteten og den processuelle immunitet i [grundlovens § 57](#), det frie mandat i [§ 56](#), delegationsforbuddet på skatteområdet i [§ 43](#) og bevillingsmagten i [§§ 45-47](#). Domstolene har navnlig taget stilling til, hvor langt indemniteten rækker uden for talerstolen (Højesterets dom af 27. maj 2021), hvornår en straffesag mod en politiker er en »politisk lovovertrædelse« (Højesterets kendelse af 27. oktober 2023), og hvor grænsen går for bemyndigelser i skattelovgivningen. Bevillings- og kontrolsporet afklares derimod overvejende i Folketingets egne organer – Udvalget for Forretningsordenen, Finansudvalget og statsrevisorerne – og hos Folketingets Ombudsmand.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Ytringsindemniteten i grundlovens § 57, 2. pkt., afgrænses funktionelt og ikke stedligt – det afgørende er ytringens tilknytning til medlemmets funktion i den parlamentariske proces, ikke om den er fremsat fra talerstolen.
- 02** En intern e-mail mellem ordførere som led i en bevillingsforhandling er en ytring »i folketinget«, mens et Facebook-opslag, der fremstår som en privat reaktion på andres udtalelser, ikke er det.
- 03** Et folketingsmedlem, der uden for Folketinget blot vedstår sine ytringer eller nægter at tilbagekalde dem, mister ikke indemniteten; der kræves en aktivitet, som viser, at medlemmet ønsker at give ytringen videre udbredelse.
- 04** Immunitetens processuelle side i § 57, 1. pkt., ophæves ved en konkret folketingsbeslutning efter indstilling fra Udvalget for Forretningsordenen – og samtykket skal indhentes på ny af et nyvalgt Folketing, hvis en allerede rejst tiltale skal fastholdes.
- 05** Immuniteten er knyttet til mandatet: ophører medlemskabet, kan tiltale rejses uden Folketingets samtykke.

- 06 Straffesager mod (tidligere) folketingsmedlemmer om politisk motiverede ytringer kan være »politiske lovovertrædelser« med nævningemedvirken, fordi ordningen skal begrænse risikoen for misbrug af retssystemet i politisk øjemed og sikre den politiske ytringsfrihed.
- 07 Et politisk motiv eller status som folketingsmedlem er ikke i sig selv afgørende for, om en lovovertrædelse er politisk – der skal foretages en konkret helhedsvurdering.
- 08 Grundlovens § 43 indebærer et delegationsforbud: de materielle skatteregler skal fastsættes umiddelbart ved lov, mens beregningstekniske og detailmæssige valg lovligt kan overlades til administrationen.
- 09 En lov, der ikke selv er en skattelov, men som har direkte betydning for skatternes størrelse, er omfattet af § 43.
- 10 Opkrævning af skat eller afgift uden lovhjemmel er uberettiget, men tilbagebetaling kan undtagelsesvis nægtes under ganske særlige omstændigheder.
- 11 Krav om klar lovhjemmel skærpes, jo mere indgribende og bebyrdende reguleringen er – også uden for det egentlige skatteområde.
- 12 Ingen udgift må afholdes uden bevilling efter § 46, stk. 2; manglende hjemmel reparerer i praksis ved aktstykke til Finansudvalget eller ved tillægsbevillingslov.
- 13 Statsrevisorerne og rigsrevisor udmønter § 47 og kan kræve alle fornødne oplysninger af enhver, der virker i offentlig tjeneste.
- 14 Forespørgselsretten efter § 53 kan kun udøves med Tingets samtykke og er i forretningsordenen udbygget med spørgetid, udvalgsspørgsmål, samråd og forslag til vedtagelse.
- 15 Det frie mandat i § 56 forbyder bundet mandat, men er en politisk-forfatningsretlig grundsætning, der ikke håndhæves ved domstolene.

Grundlovens kapitel V og VI: mandatets beskyttelse og tingets

§ 1 pengemagt

Folketingets retsstilling som forfatningsorgan bygger på to søjler i grundloven af 5. juni 1953. Den første beskytter medlemmerne mod pres udefra: § 56 om det frie mandat og § 57 om immunitet. Den anden indhegner tingets egen magt: § 41 om tre behandlinger, § 43 om skattehjemmel, §§ 45-47 om finanslov, bevilling og statsregnskab samt § 53 om forespørgselsretten.

Ordlyden er kortfattet og stort set uændret siden 1953. § 57 lyder:

Intet medlem af folketinget kan uden dettes samtykke tiltales eller underkastes fængsling af nogen art, medmindre han er grebet på fersk gerning. For sine ytringer i folketinget kan intet af dets medlemmer uden folketingets samtykke drages til ansvar udenfor samme.

De paragrafspecifikke forarbejder til grundlovsforslaget er sparsomme og henviser overvejende til den tidligere forfatning. Til § 57 hedder det blot, at »[p]aragraffen har samme indhold som den gældende grundlovs § 55, stk. 1«, og til § 43 tilsvarende, at bestemmelsen svarer til 1920-grundlovens § 46, blot uden omtalen af statens domæner ([Forslag til Danmarks Riges Grundlov, Folketingstidende 1952-53, tillæg A, s. 1733](#)). Om § 46 anføres, at den »svarer med enkelte redaktionelle ændringer til den gældende grundlovs § 48«. Fortolkningen af bestemmelserne må derfor i vidt omfang hvile på praksis, på Folketingets egne beslutninger og på den administrative vejledningslitteratur.

Det er karakteristisk for området, at retskildebilledet er delt: **spor 1 og 2** (immunitet og politiske lovovertrædelser) afklares ved domstolene, mens **spor 3 og 4** (bevillingsmagt og parlamentarisk kontrol) næsten udelukkende afklares i Folketingets egne organer, hos statsrevisorerne og hos Folketingets Ombudsmand. Kun hjemmelskravet i § 43 optræder rutinemæssigt som anbringende i almindelige skatte- og afgiftssager ved domstole og nævn.

LOV

[Grundloven § 41, stk. 1-4](#)[Grundloven § 43](#)[Grundloven § 46, stk. 1, 2](#)[Grundloven § 53](#)[Grundloven § 56](#)[Grundloven § 57](#)

Det frie mandat i § 56 – og hvad forarbejderne rent faktisk siger om § 2 juridisk medhjælp

[Grundlovens § 56](#) er kortfattet og indeholder efter sin ordlyd alene forbuddet mod bundet mandat:

Folketingsmedlemmerne er ene bundet ved deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift af deres vælgere.

Bestemmelsen var ny i 1953. Af de paragrafspecifikke bemærkninger fremgår, at Forfatningskommissionen samtidig drøftede, om der som led i etkammerordningen burde skabes et særligt organ til juridisk efterprøvelse af lovforslag efter den sædvanlige udvalgsbehandling. De tilforordnede – fhv. folketingssekretær Jens Møller samt professorerne Poul Andersen og Alf Ross – udtalte den 29. september 1952, at et sådant organ ikke ville være af større betydning, fordi behandlingen »ud fra juridiske og administrative synspunkter ligeså godt eller bedre kan finde sted i de særlige udvalg, hvortil lovforslag i reglen henvises«. Kommissionen konkluderede:

Der har dog været enighed om, at der i grundloven bør optages en bestemmelse, hvorefter rigsdagen antager forneden juridisk medhjælp til bistand under sin behandling af forslag til love og beslutninger, idet nærmere regler herom skal optages i rigsdagens forretningsorden.

Den påtænkte bestemmelse om juridisk medhjælp findes **ikke** i den vedtagne § 56 – grundlovsteksten indeholder alene sætningen om det frie mandat. Ordningen blev i stedet henlagt til Folketingets forretningsorden og udmøntes i dag institutionelt gennem Lovsekretariatet og udvalgsbetjeningen, jf. bl.a. [forretningsordenens § 45](#) om ansættelse i Folketingets Administration. Den, der citerer § 56 som hjemmel for et krav på juridisk bistand under lovbehandlingen, henviser derfor til forarbejderne – ikke til lovteksten.

Det frie mandat er ikke selvstændigt håndhævet ved domstolene. Bestemmelsen virker først og fremmest som en forfatningsretlig spærring mod, at et parti, en organisation eller en vælgergruppe retligt kan binde et medlems stemmeafgivning, og den understøtter samtidig den vidtgående politiske ytringsfrihed, som domstolene tillægger vægt i injuriersager mod folketingsmedlemmer, jf. nedenfor.

LOV

Folketingets forretningsorden § 45, stk. 1

Grundloven § 56

§ 3 Den processuelle immunitet i § 57, 1. pkt. – samtykke til tiltale og fængsling

Efter [§ 57, 1. pkt.](#) kan intet medlem af Folketinget uden tingets samtykke tiltales eller underkastes fængsling af nogen art, medmindre medlemmet er grebet på fersk gerning. Bestemmelsen er processuel: den hindrer ikke efterforskning eller sigtelse, men rejsning af tiltale og frihedsberøvelse.

Proceduren er ikke reguleret i grundloven, men følger en fast praksis: anklagemyndigheden indstiller sagen gennem rigsadvokaten til justitsministeren, som forelægger den for Folketinget, hvor Udvalget for Forretningsordenen afgiver betænkning over et beslutningsforslag om samtykke. I MELD & FELD-sagen indstillede rigsadvokaten den 15. april 2021, at »Folketingets samtykke til at rejse tiltale mod medlem af Folketinget Morten Messerschmidt i overensstemmelse med det udkast til anklageskrift, som Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International kriminalitet har udarbejdet, søges indhentet«, og udvalget afgav [betænkning den 21. april 2021 over B 296](#) med indstillingen:

Som det fremgår af det ovenfor anførte, er det nødvendigt at indhente Folketingets samtykke, inden der kan rejses tiltale mod Morten Messerschmidt i sagen.

Sagen illustrerer også immunitetens **tidsmæssige** dimension. Efter folketingsvalget i 2022 var det nødvendigt at gentage proceduren: rigsadvokaten indstillede den 4. november 2022, »at der fra det nyvalgte Folketing søges indhentet et fornyet samtykke til, at den ved vedlagte anklageskrift af 29. april 2021 rejste tiltale ... kan fastholdes«, og Udvalget for Forretningsordenen afgav [betænkning den 17. november 2022 over B 2](#). Et samtykke fra et tidligere Folketing bærer altså ikke uden videre videre til den nye samling.

Et tilbagevendende stridspunkt er, hvor oplyst grundlaget for beslutningen skal være. I forbindelse med FE-sagen blev justitsministeren i [§ 20-spørgsmål S 760](#) og [S 759](#) spurgt, om Folketinget altid bør have indsigt i anklageskriftet, før immuniteten ophæves. Svaret formulerer afvejningen således:

Der skal således findes den rette balance mellem på den ene side hensynet til at bibringe Folketinget de oplysninger, der er relevante for, at Folketinget på et tilstrækkelig oplyst grundlag kan tage stilling til spørgsmålet om ophævelse af immunitet, og på den anden side hensynet til at sikre, at sagens højt klassificerede oplysninger ikke udbredes unødigt.

At immuniteten er knyttet til mandatet og ikke til personen, viser sig direkte i FE-sagens videre forløb: da tiltalte ikke længere var medlem af Folketinget, blev sagen rejst uden § 57-samtykke, men i stedet efter justitsministerens tiltrædelse i medfør af [straffelovens § 110 f](#), jf. Højesterets kendelse i [55/2023](#).

LOV

Grundloven § 57

Straffeloven § 110f

PRAKSIS **Højesteret** · Højesteret fastslår: Sag mod tidligere forsvarsminister om læk af statshemmeligheder skal behandles som en politisk lovovertrædelse med nævninger 27.10.2023

§ 4 Ytringsindemniteten i § 57, 2. pkt. – funktionel og ikke stedlig afgrænsning

Det centrale fortolkningsspørgsmål under [§ 57, 2. pkt.](#) er, hvad der menes med ytringer »i folketinget«.

Spørgsmålet blev afklaret i sagskomplekset om tildeling af satspuljemidler, hvor tre folketingsmedlemmer havde sendt en intern e-mail til andre ordførere med kritik af en ansøger, og hvor e-mailen efterfølgende blev lækket til pressen.

Østre Landsret fastslog i [BS-31714/2018-OLR](#), at beskyttelsen er funktionel, ikke stedlig:

Landsretten finder på den baggrund, at de to udsagn i e-mailen af 13. september 2017 om, at "Sagsøger er også kendt for ikke at ville afvise sharialov...", og at "Sagsøger har i 2011 forsvaret piskeslagsstraffen for utroskab" må anses som ytringer, der er fremsat "i Folketinget", jf. grundlovens § 57, 2. pkt.

Søgsmålet vedrørende e-mailen blev derfor afvist, fordi Folketingets samtykke ikke var indhentet.

Sagsomkostningerne til de to sagsøgte, der alene var stævnet for e-mailen, blev betalt af statskassen med 150.000 kr. til hver.

Højesteret stadfæstede i [BS-28731/2020-HJR](#) landsrettens dom og præciserede afgrænsningen over tre led:

Ytring	Forhold til den parlamentariske proces	Immunitet
E-mail til ordførere 13. september 2017	Led i den parlamentariske beslutningsproces om satspuljemidler	Ja
Facebook-opslag 1. oktober 2017	Vedståelse af de immunitetsdækkede udsagn i e-mailen	Ja
Facebook-opslag 1. december 2017	Fremstår som privat reaktion på andres udtalelser; mangler den nødvendige sammenhæng med den parlamentariske proces	Nej

Afgørende er altså **tilknytningen til medlemmets funktion**, ikke lokaliteten. Et opslag på et socialt medie kan være dækket, hvis det reelt viderefører en immunitetsdækket parlamentarisk ytring, men ikke hvis det fremstår som en selvstændig privat reaktion i den løbende debat.

LOV

[Grundloven § 57](#)
[Straffeloven § 267](#)
[Straffeloven § 269, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om parlamentarisk immunitet og grænserne for politikeres ytringsfrihed i sager om ærekrænkelser 27.05.2021

Landsretten · Injuriesag om politiske udtalelser vedrørende islamisme og satspuljemidler 23.06.2020

§ 5 Hvornår mistes indemniteten? Kravet om aktiv videre udbredelse

Et selvstændigt spørgsmål er, om et medlem selv kan fortabe indemniteten ved efterfølgende at gentage eller vedstå sine ytringer uden for Folketinget. Sagsøgeren i satspuljesagen gjorde netop gældende, at de sagsøgte efterfølgende udtalelser til pressen havde ophævet beskyttelsen. Østre Landsret afviste dette og opstillede en klar tærskel i [BS-31714/2018-OLR](#):

Landsretten finder, at det forhold, at et folketingsmedlem uden for Folketinget på forespørgsel udtaler, at han ikke vil tilbagekalde eller vedstår sine udtalelser i Folketinget ikke er tilstrækkelig til, at der kan rejses søgsmål mod ham for udtalelserne uden Folketingets samtykke. Der må dog hertil kræves en aktivitet fra hans side, der viser, at han ønsker at give sine ytringer en videre udbredelse.

Mønsteret er dermed:

- **Passiv vedståelse** – at svare på pressens forespørgsel, at man står ved sine ord, eller at man ikke vil tilbagekalde dem – bevarer indemniteten.
- **Aktiv videreformidling** med henblik på bredere udbredelse kan derimod bringe ytringen uden for beskyttelsen; det er den vurdering, der i Højesterets dom af 27. maj 2021 førte til, at december-opslaget blev realitetsbehandlet.

Når indemniteten ikke rækker, bliver ytringen bedømt efter de almindelige regler i [straffelovens § 267](#), jf. [§ 269, stk. 1](#), sammenholdt med afvejningen mellem EMRK artikel 10 og artikel 8. Højesteret klassificerede i **BS-28731/2020-HJR** de omtvistede udsagn som værdidomme og fandt efter en samlet vurdering, at der forelå et tilstrækkeligt faktuel grundlag:

Efter en samlet vurdering tiltræder vi herefter, at Naser Khader har haft et tilstrækkeligt faktuel grundlag til støtte for sine udsagn.

Én dommer dissenterede og ville have kendt udsagnene ubeføjede, men tilsluttede sig, at der skal udvises betydelig varsomhed ved indgreb i en politikers ytringsfrihed i en offentlig debat. Samme grundhensyn – den vidtgående ytringsfrihed i politiske spørgsmål – genfindes i landsrettens dom i **BS-34269/2021-OLR** om straffrihed efter [straffelovens § 269](#) ved deling i tilknytning til en offentlig debat, og i **BS-27184/2020-VLR** om pressens tilsvarende vide rammer.

LOV	Grundloven § 57	Straffeloven § 267	Straffeloven § 269, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om parlamentarisk immunitet og grænserne for politikeres ytringsfrihed i sager om ærekrænkelser Landsretten · Landsrettens dom i sag om injurier på Facebook – straffrihed pga. deltagelse i offentlig debat Landsretten · Landsrettens dom i sag om ærekrænkelser i medieomtale af konkurskarantæner og stråmandsvirksomhed Landsretten · Injuriesag om politiske udtalelser vedrørende islamisme og satspuljemidler			27.05.2021 16.12.2022 10.03.2022 23.06.2020

§ 6 Politiske lovovertrædelser: nævningemedvirken som værn om den politiske ytringsfrihed

Selv når immuniteten ikke finder anvendelse, har medlemsstatussen og ytringens politiske karakter processuel betydning. Efter [retsplejelovens § 686, stk. 4, nr. 3](#) medvirker nævninger i straffesager om »politiske lovovertrædelser« – et udtryk, som hverken loven eller forarbejderne definerer.

I FE-sagen, **55/2023** (også registreret som **SS-55/2023-HJR**), var en tidligere forsvarsminister og folketingsmedlem tiltalt efter [straffelovens § 109, stk. 1](#) for i interviews at have videregivet klassificerede oplysninger. Byret og landsret havde bestemt domsmandsbehandling. Højesteret ændrede dette med stemmerne 3-2 og opstillede rammen:

Efter retsplejelovens § 686, stk. 4, nr. 3, medvirker nævninger i straffesager vedrørende politiske lovovertrædelser. Det er ikke i loven eller forarbejderne defineret, hvad der ligger i udtrykket »politiske lovovertrædelser.« Den nærmere afgrænsning er således overladt til domstolene.

Om den konkrete vurdering hedder det:

Ved den konkrete vurdering af, om der foreligger en politisk lovovertrædelse, må der især lægges vægt på, at formålet med, at der skal medvirke nævninger i straffesager om politiske lovovertrædelser, må antages at være navnlig at begrænse muligheden for, at retssystemet misbruges i politiske formåls interesse, og at sikre den politiske ytringsfrihed.

Højesteret fastslog samtidig, at tiltale efter straffelovens kapitel 12 og 13 ikke automatisk gør sagen politisk, og at tiltaltes status som folketingsmedlem eller et politisk motiv ikke i sig selv er afgørende – men indgår i helhedsvurderingen. Flertallet lagde vægt på, at tiltalte var en fremtrædende oppositionspolitiker, at udtalelserne var fremsat som led i kritik af regeringens håndtering af FE-sagen, og at oplysningerne var opnået i det politiske og ministerielle virke. Mindretallet på to dommere henviste til **U.1975.80H** og fandt, at overtrædelserne ikke rettede sig mod statens sikkerhed eller de øverste statsorganer på en måde, der gjorde dem politiske.

Samme sagskompleks gav også anledning til Højesterets kendelse i [Sag 44/2023](#), hvor det blev fastslået, at anklagemyndigheden ikke generelt kan pålægge forsvarere at efterleve sikkerhedscirkulæret som betingelse for aktindsigt; der skal foretages en konkret og dokumentopdelte vurdering. Kendelserne viser tilsammen, at retsplejen tilpasses, når magtkritik fra politisk hold møder strafferetten – men at tilpasningen sker gennem processuelle garantier og ikke ved materiel straffrihed.

LOV	Grundloven § 3	Grundloven § 57	Retsplejelovent § 686, stk. 4	Straffeloven § 109, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret fastslår: Sag mod tidligere forsvarsminister om læk af statshemmeligheder skal behandles som en politisk lovovertrædelse med nævninger			27.10.2023
	Højesteret · Højesterets afgørelse om grænser for krav til forsvareres håndtering af klassificerede oplysninger			12.10.2023

§ 7 Immunitet i EU-retlig og folkeretlig belysning

Dansk § 57-praksis er sparsom, og fortolkningsbidrag hentes derfor ofte fra parallelle immunitetsordninger, hvor der findes langt mere praksis.

EU-Domstolen har i [C-82/22](#) (Jalkh) forkastet en appel over Europa-Parlamentets ophævelse af et medlems immunitet i en sag om misbrug af midler til parlamentariske assistenter. Domstolen fastslog bl.a., at princippet om, at straffesager har opsættende virkning for administrative sager, ikke gælder for immunitetsophævelse, og at risikoen for et senere mandattab ikke i sig selv hindrer ophævelse. Anbringendet om *fumus persecutionis* – politisk forfølgelse – blev afvist som åbenbart ugrundet.

I [C-115/21](#) (Junqueras i Vies) fastslog Domstolen, at Parlamentet ikke har nogen skønsmagtsbeføjelse, når et mandat er bortfaldet som følge af en national straffedom; formandens erklæring herom er en rent oplysende retsakt uden selvstændige retsvirkninger. Afgørelsen er en nyttig parallel til [grundlovens § 32, stk. 6](#), hvorefter mandatet bortfalder, hvis et medlem mister valgbarheden – en retsvirkning, der indtræder umiddelbart, mens det efter [§ 33](#) er Folketinget selv, der afgør spørgsmålet.

[C-831/18 P](#) (Kommissionen mod RQ) angik ophævelsen af en EU-tjenestemandes retlige immunitet og fastslår, at en sådan afgørelse er en bebyrdende retsakt, men at en tilsidesættelse af retten til at blive hørt kun fører til annullation, hvis den berørte godtgør, at afgørelsen kunne have fået et andet indhold. Afvejningen mellem

efterforskningens fortrolighed og den berørtes processuelle rettigheder svarer nøje til den, justitsministeren beskrev i § 20-svarene om aktindsigt i anklageskriftet.

Endelig viser Højesterets dom i [13035/2026](#), at immunitet ikke er absolut: en international organisations folkeretlige immunitet måtte vige for en tidligere medarbejders ret til en retfærdig rettergang efter EMRK artikel 6, da der ikke fandtes nogen reel intern klageadgang. Princippet – at immunitet skal have et legitimt formål og ikke må afskære enhver adgang til prøvelse – er også relevant for forståelsen af, hvorfor § 57 er udformet som en samtykkeordning og ikke som en absolut straffrihed.

LOV	Grundloven § 32, stk. 6	Grundloven § 33	Grundloven § 57
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Immunitet for international organisation må vige for retten til domstolsprøvelse efter EMRK artikel 6 27.08.2026 EU-Domstolen · Ophævelse af parlamentarisk immunitet for et medlem af Europa-Parlamentet: Jean-François Jalkh mod Europa-Parlamentet 22.12.2022 EU-Domstolen · Opgørelse af mandatets ophør for et medlem af Europa-Parlamentet efter en national straffedom og rækkevidden af Parlamentets kontrolbeføjelser 22.12.2022 EU-Domstolen · Ophævelse af EU-tjenestemandes immunitet og retten til at blive hørt: Balancen mellem efterforskningens fortrolighed og forsvarerrettigheder 18.06.2020		

Valgbarhed, mandatfortabelse og Folketingets prøvelse af egne medlemmers valg

Medlemmernes retsstilling begynder ved valgbarheden. Efter [grundlovens § 30, stk. 1](#) er enhver med valget valgbar, »medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af folketinget«. Mister et medlem valgbarheden, bortfalder mandatet umiddelbart, jf. [§ 32, stk. 6](#) – men det er Folketinget selv, der efter [§ 33](#) »afgør ... gyldigheden af sine medlemmers valg samt spørgsmål om, hvorvidt et medlem har mistet sin valgbarhed«.

Proceduren udmøntes i [forretningsordenens § 1](#): efter nyvalg nedsætter Tinget et foreløbigt udvalg på 21 medlemmer, som gennemgår valgbogsudskrifterne og indstiller om godkendelse. Er udvalget ikke enig, afgives betænkning, og Tinget afgør for hvert valg, om det skal godkendes, forkastes eller udsættes; ved udsættelse henvises sagen til Udvalget for Forretningsordenen. Indtil valget er godkendt, kan medlemmet hverken sidde i udvalg eller deltage i forhandlinger og afstemninger – bortset fra ved prøvelsen af sit eget valg. Det samme gælder efter § 1, stk. 9, indtil medlemmet har afgivet den højtidelige forsikring om at ville holde grundloven, jf. [§ 32, stk. 7](#). Selve sammentrædelsen og valget af formandskab er reguleret i [§ 35](#) og [forretningsordenens §§ 2-3](#).

Denne oversigt behandler ikke selve folketingsvalget, valgets prøvelse eller mandatberegningen. De økonomiske følger af mandatets ophør reguleres derimod administrativt: [folketingsvalglovens § 109 a](#) bemyndiger Udvalget for Forretningsordenen til at fastsætte regler om medlemmernes boligforhold, og [bekendtgørelse om eftervederlag og pension til medlemmer af Folketinget § 1](#) fastsætter, at et ordinært medlem, hvis medlemskab ophører ved et folketingsvalg eller på grund af sygdom, oppebærer eftervederlag efter valglovens § 109, stk. 2-6, med modregning af anden indtægt efter bekendtgørelsens [§ 3](#).

At medlemsstatussen også har strafferetlig betydning den anden vej, viser [AM2022.08.09V](#), hvor Vestre Landsret stadfæstede 40 dages ubetinget fængsel for trusler mod et folketingsmedlem via Facebook Messenger og tillige fandt, at truslen var rettet mod en person i offentlig tjeneste, jf. [straffelovens § 119, stk. 1](#), som selvstændig skærpesesgrund ved siden af det etniske motiv. Grænsen mod den legitime politiske kritik trækkes

i [S-1021-25](#), hvor Vestre Landsret frifandt for chikane af en minister efter [straffelovens § 119 a](#), men domfældte for tilsvarende adfærd over for vaccinationspersonale.

LOV	Grundloven § 30, stk. 1, 2	Grundloven § 32, stk. 6, 7	Grundloven § 33
	Grundloven § 35, stk. 1, 2	Straffeloven § 119, stk. 1	Straffeloven § 119a
PRAKSIS	Landsretten · Chikane af vaccinatorer og miljøminister under coronapandemien – Vestre Landsrets dom om straffelovens § 119 a og EMRK artikel 10 30.04.2026		
	Landsretten · Ubetinget fængsel for trusler mod folketingsmedlem via Facebook Messenger: Skærpelse grundet etnicitet og offentlig funktion 09.08.2022		

§ 9 Delegationsforbuddet i § 43 – hvad der skal stå i loven, og hvad der må overlades til administrationen

[Grundlovens § 43](#) bestemmer, at »[i]ngen skat kan pålægges, forandres eller ophæves uden ved lov«. Bestemmelsen er den grundlovsregel, der oftest påberåbes i almindelige retssager, og Justitsministeriets [Vejledning om lov kvalitet](#) beskriver den som en af de ganske få grundlovsbestemmelser med praktisk betydning i det daglige lovgivningsarbejde, jf. [pkt. 5.2](#). Vejledningens [pkt. 7.2](#) forklarer forholdet mellem det almindelige udgangspunkt og undtagelsen:

Grundloven indeholder ikke grænser for, hvor detaljerede regler en lov kan indeholde, og er omvendt ikke til hinder for selv vidtgående bemyndigelser til administrationen. I medfør af specielle grundlovsbestemmelser på visse områder gælder dog begrænsninger i lovgivningsmagtens adgang til at bemyndige administrationen. Det gælder eksempelvis grundlovens § 43 på skatteområdet.

Og tilsvarende i [pkt. 1.1](#): »grundlovens § 43 indeholder et delegationsforbud, således at reguleringen af skatter kun kan ske umiddelbart ved lov og altså ikke administrativt i henhold til bemyndigelse i lov.«

Retspraksis har udstukket to konklusioner. **For det første** er anvendelsesområdet bredt: også en lov, der ikke selv er en skattelov, er omfattet, hvis den har direkte betydning for skatternes størrelse. Højesteret fastslog i [SKM2007.28.HR](#) om satsreguleringsloven:

Satsreguleringsloven anvendes ved beregningen af skatter og har herved direkte betydning for skatternes størrelse, jf. f.eks. personskattelovens § 20. Højesteret finder, at loven dermed er omfattet af grundlovens § 43.

For det andet er forbuddet ikke til hinder for, at rent tekniske og beregningsmæssige spørgsmål overlades til administrationen. I samme dom hedder det videre:

Satsreguleringsloven fastlægger de grundlæggende regler for beregningen af lønudviklingen på arbejdsmarkedet. Den praktiske beregning må nødvendigvis bero på en række statistisk-faglige valg, og Højesteret finder det ubetænkeligt, at disse valg ikke i detaljer er reguleret i loven.

Samme sontring anvendes i nyere praksis. Grønlands Landsret afviste i [BS-44119/2024-GLR](#) et anbringende om, at reglerne om succession og genvundne afskrivninger i [afskrivningsbekendtgørelsen § 6](#) stred mod delegationsforbuddet, fordi selve skattepligten fulgte direkte af indkomstskattelovens §§ 13 og 34:

Landsretten finder det ikke betænkeligt, at de nærmere regler herom ikke er detaljeret fastsat i indkomstskatteloven. Herefter finder landsretten, at bemyndigelsesbestemmelsen... ikke kan anses for stridende mod det delegationsforbud, der følger af grundlovens § 43.

Billedet bekræftes af SKATs øvrige praksis: Højesteret afviste i [SKM2017.126.HR](#) et anbringende om, at DIS-ordningen delegerede beskatningskompetence til arbejdsgiveren, og Østre Landsret afviste i [SKM2003.397.ØLR](#) et § 43-anbringende mod skatteministerens udnyttelse af en bemyndigelse vedrørende folketingspension. Omvendt anvendes § 43 aktivt som fortolkningsargument, når en afgiftspligt ikke er klart hjemlet – Landsskatteretten fremhævede således i råstofafgiftssagerne [SKM2023.536.LSR](#) og [SKM2023.537.LSR](#), at afgiftspligten »skal være klar, præcis og lovfæstet, jf. grundlovens § 43«, og i [SKM2023.435.LSR](#), at der kræves positiv lovhjemmel for efterbeskatning.

LOV

Grundloven § 43

PRAKSIS

Landsretten · Grønlands Landsrets stadfæstelse af beskatning ved ejendomssalg: Gyldigheden af afskrivningsbekendtgørelsen i forhold til grundlovens delegationsforbud

09.09.2025

§ 10 Hjemmelskravet i praksis: opkrævning uden lov, tilbagebetaling og kravet om klarhed

§ 43 står ikke alene. Delegationsforbuddet suppleres af det almindelige legalitetsprincip, og domstolene anvender de to i sammenhæng, når en byrdefuld regulering angribes.

Højesteret fastslog i [Sag 73/2011](#), at opkrævningen af meromsætningsafgift af registreringsafgiften for biler på Færøerne i perioden 1999-2005 var sket **uden lovhjemmel**. Retten fraveg dog det almindelige udgangspunkt om tilbagebetaling af uretmæssigt opkrævede afgifter under henvisning til ganske særlige omstændigheder og hensynet til at undgå en vilkårlig berigelse af bilkøberne. Dommen viser, at ugyldighed og tilbagebetaling er to adskilte spørgsmål.

Uden for skatteområdet gælder ikke noget delegationsforbud, men kravet om **klar hjemmel** skærpes med indgrebs intensitet. Højesteret godkendte i [Sag 421/2008](#), at justitsministeren kunne deleger kompetencen til at fastsætte lokale ordensregler om sejlads til en politidirektør, mens retten i [82/2021](#) om en parkeringsafgift på Christianshavn lagde vægt på kravet om klar lovhjemmel sammenholdt med myndighedernes hidtidige håndhævelsespraksis. På strafferettens område er kravet endnu strengere: Højesteret frifandt i [SS-318/2012-HJR](#) en fodlænkeafsoner for fangeflugt, fordi en privat bolig ikke kunne rummes i ordlyden »institution m.v.«, og Retten i Kolding frifandt i [SS-1967/2021-KOL](#) for flagning med et fremmed nationalflag, fordi forbuddet hvilede på en kongelig resolution fra 1854 og ikke på tilstrækkelig lovhjemmel.

Delegationsforbud af anden karakter kendes også i forvaltningen. Ankestyrelsen fastslog i [41-11](#), at indstilling til afgørelse og partshøring med udkast til afgørelse er så integrerede dele af selve afgørelsen, at de ikke kan delegeres til en privat aktør – med ugyldighed til følge. Vejdirektoratet nåede tilsvarende i [24-03173](#) frem til, at en kommune ikke kan lade en ansøger foretage partshøringen af naboer. Fælles for sporene er, at kompetence, der er tillagt lovgivningsmagten eller myndigheden selv, ikke kan skydes videre uden udtrykkeligt grundlag.

Folketingets Ombudsmand har på samme grundlag kritiseret administrativ opkrævning uden bemyndigelse. I udtalelsen om [statslige myndigheders opkrævning af gebyrer](#) formulerede ombudsmanden det principielt:

Det centrale i hjemmelskravet er kravet om, at der skal foreligge en bemyndigelse fra lovgivningsmagten. Hvor en sådan bemyndigelse ikke foreligger, er administrationen afskåret fra at opkræve gebyr.

Ombudsmanden afviste samtidig, at der kan slutes modsætningsvis fra lovgivers tavshed til, at opkrævning skulle være tilladt.

LOV	Grundloven § 43	Grundloven § 63, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets prøvelse af parkeringsafgift på Christianshavn: Definition af fortov og krav om klar lovhjemmel		31.10.2022
	Højesteret · Højesterets frifindelse af fodlænkeafsoner for fangeflugt grundet manglende lovhjemmel		25.01.2013
	Højesteret · Mvg af registreringsafgift uden lovhjemmel og spørgsmålet om tilbagebetaling under særlige omstændigheder		05.09.2012
	Højesteret · Højesterets afgørelse om delegation af myndighed til fastsættelse af lokale sejladsregler		15.06.2009
	Byretten · Frifindelse for flagning med USA's nationalflag: Manglende lovhjemmel i straffeloven		10.11.2021
	Ankestyrelsen · Delegation af kompetence til anden aktør: Indstilling og partshøring er integreret del af afgørelsen og kan ikke delegeres		01.01.2011
	Vejdirektoratet · Ulovlig delegation af partshøring til ansøger i sager om gravetilladelse		19.02.2024

Bevillingsmagten efter §§ 45-47 – finanslov, aktstykker og statsrevisorernes kontrol

§ 11

Bevillingssporet hviler på tre bestemmelser. § 45 kræver, at finanslovforslaget fremsættes senest fire måneder før finansårets begyndelse, og at der fremsættes forslag til midlertidig bevillingslov, hvis behandlingen ikke kan ventes afsluttet. § 46 indeholder de to kerneforbud:

Stk. 1. Forinden finansloven eller en midlertidig bevillingslov er vedtaget af folketetinget, må skatterne ikke opkræves.

Stk. 2. Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af folketetinget vedtagne finanslov eller i en af folketetinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.

I praksis håndteres § 46, stk. 2, gennem Finansudvalgets aktstykker. Et illustrativt eksempel er [Aktstk. 118 af 4. december 2024 om tilvejebringelse af hjemmel til afholdelse af udgifter på statsregnskabet](#), hvor bevillingshjemmel søges efterfølgende. Budgetvejledningens punkt 3.5.2.5 opstiller stramme rammer for de sjældne tilfælde, hvor et aktstykke indeholder materielle tekstanmærkninger: reguleringen skal høre under Finansudvalgets bevillingskompetence, må kun gælde en begrænset kreds, må ikke være bebyrdende, skal være begrundet i væsentlige hensyn, må ikke kunne afvente lovgivning og skal have begrænset gyldighedsperiode.

§ 47 forpligter regeringen til at fremlægge statsregnskabet senest seks måneder efter finansårets udløb og til at lade Folketinget vælge revisorer. Af de paragrafspecifikke bemærkninger fra 1953 fremgår, at man bevidst fastholdt en ordning med parlamentarisk deltagelse:

Da der under alle omstændigheder ønskes opretholdt en ordning, hvorefter medlemmer af rigsdagen deltager i statsrevisionen, har man ladet bestemmelsen om, at forandring i reglerne om denne ordning kan ske ved lov, udgå.

Bestemmelsen er udmøntet i [lov om statsrevisorerne](#) og [rigsrevisorloven](#). Efter [statsrevisorlovens § 2, stk. 2](#) påser statsrevisorerne, »at samtlige statens indtægter er opført [i statsregnskabet], og at ingen udgift er afholdt uden hjemmel i finansloven eller anden bevillingslov«, og efter stk. 3 kontrollerer de tillige, om der er taget skyldige økonomiske hensyn. Oplysningsadgangen er vidtgående: efter [§ 4, stk. 3](#) har »[e]nhver, som

virker i offentlig tjeneste, ... pligt til at meddele statsrevisorerne de oplysninger og aktstykker, som de anser fornødne for udøvelsen af deres hverv«. Samspillet med Rigsrevisionen følger af [rigsrevisorlovens § 8](#) og [§ 18](#), hvorefter ministeren inden for en frist på 2-4 måneder skal afgive redegørelse for de foranstaltninger, en beretning har givet anledning til; redegørelsen indgår i statsrevisorernes endelige betænkning til Folketinget, jf. [statsrevisorlovens § 5](#).

Bevillingsretten har også selvstændig forvaltningsretlig betydning. Folketingets Ombudsmand udtalte i sagen om [opsigelse af tjenesteabonnementer på Politiken](#), at en disposition af den art ikke kræver anden hjemmel end den, der ligger i finanslovkontoens bevilling, men at dispositionsretten ikke dermed er fri:

Også sådanne dispositioner er i hvert fald i et vist omfang undergivet begrænsninger, der følger af forvaltningsrettens almindelige regler, i det foreliggende tilfælde sammenholdt med almindelige bevillingsretlige grundsætninger.

Ombudsmanden har desuden i sagen om [aktindsigt i finanslovsforslag](#) kritiseret, at Finansministeriet udleverede finanslovsforslaget med klausul alene til medlemmer af Folketingets Presseloge; ordningen fandtes ikke sagligt begrundet, og ministeriet ophørte med praksis.

LOV

[Grundloven § 45, stk. 1, 2](#)[Grundloven § 46, stk. 1, 2](#)[Grundloven § 47, stk. 1-3](#)[Lov om statsrevisorerne § 2, stk. 2, 3](#)[Lov om statsrevisorerne § 4, stk. 3](#)[Rigsrevisorloven § 18, stk. 2](#)

Den parlamentariske kontrol efter § 53 og forretningsordenens § 12 kontrolredskaber

[Grundlovens § 53](#) giver ethvert medlem ret til »med [Folketingets] samtykke [at] bringe ethvert offentligt anliggende under forhandling og derom æske ministrenes forklaring«. Samtykkekravet er reelt: forespørgselsretten er ikke en individuel ret, men en ret, der aktiveres ved tingets beslutning.

Proceduren fremgår af [forretningsordenens § 21](#). Forespørgslen indgives skriftligt og bestemt affattet til formanden, som anmelder den; Tinget afgør derefter uden forhandling, om den må stilles. Gives samtykke, skal forespørgslen fremsættes og forhandles senest på den 10. mødedag. Der er én undtagelse fra fristen med væsentlig praktisk betydning:

Såfremt den minister, som forespørgslen er rettet til, anser det for at være i strid med landets interesser, at en offentlig debat om den pågældende sag finder sted inden for den nævnte frist, giver ministeren forespørgeren meddelelse herom. Udsættelse finder derefter sted.

Er behovet akut, kan formanden efter [§ 21, stk. 4](#), gennemføre en hasteforespørgsel med fravigelse af de almindelige regler. Under forhandlingen kan der fremsættes forslag til vedtagelse på højst 150 ord (50 ord ved hasteforespørgsler), jf. [§ 24](#), hvilket er det redskab, hvormed Folketinget udtrykker en politisk stillingtagen uden at lovgive.

Forespørgslen suppleres af tre andre redskaber: skriftlige og mundtlige spørgsmål samt statsministerens spørgetime, jf. [§ 20](#); udvalgsspørgsmål og samråd, jf. [§ 8, stk. 6](#), hvor ministeren som udgangspunkt bør svare inden 4 uger eller begrunde, hvorfor det ikke er muligt; og ministerredegørelser efter [§ 19](#). Ansvarsporet varetages af Udvalget for Forretningsordenen, der efter [§ 54](#) behandler spørgsmål om, hvorvidt en minister

skal søges draget til ansvar, og efter § 56 behandler udkommet af undersøgelser med henblik på indstilling om eventuelle konsekvenser; § 66 sikrer i den forbindelse ministeren en kontradiktionsret, herunder ret til at modtage udkast til beretning og til at redegøre mundtligt for sine synspunkter. Granskningsudvalgets forundersøgelse efter § 58 kan iværksættes af et mindretal svarende til mindst en tredjedel af Folketingets medlemmer.

Kontrolredskaberne støder rutinemæssigt sammen med aktindsigtsreglerne. Ombudsmanden har i sagen om [undervisningsministerens udtalelser på et samråd ikke kritiseret](#), at materiale udvekslet mellem departement og styrelse til brug for samrådsforberedelsen blev undtaget som ministerbetjeningsdokumenter efter offentlighedslovens § 24, stk. 1, nr. 1. Omvendt fremhæver forarbejderne til offentlighedslovens § 27, nr. 2, som ombudsmanden citerer i sagen om [ulandsbistanden](#), at bestemmelsen om fortrolig udveksling mellem ministre og folketingsmedlemmer »ikke [har] til formål at svække den parlamentariske kontrol, som Folketinget udøver i forhold til regeringen«.

Den forfatningsretlige ramme for samspillet er beskrevet af Statsministeriet i ombudsmandssagen om [statsministerens eventuelle topjob](#): »det følger af det danske forfatningsretlige system at regeringen fungerer i et samarbejde med Folketinget, og at Folketinget fører kontrol med regeringen«.

LOV

[Folketingets forretningsorden § 8, stk. 6](#)[Folketingets forretningsorden § 21, stk. 1-4](#)[Folketingets forretningsorden § 24, stk. 1](#)[Folketingets forretningsorden § 54](#)[Folketingets forretningsorden § 66](#)[Grundloven § 53](#)

Afgrænsning til domstolskontrollen og til beslægtede

§ 13 statsforfatningsretlige emner

Folketingets kompetence er ikke ubegrænset, men prøvelsen sker ad to adskilte veje. Efter [grundlovens § 63](#) er domstolene berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser – en adgang, der i praksis udnyttes over for forvaltningsakter og administrative forskrifter, herunder bekendtgørelser udstedt i medfør af skattelovgivningen, jf. [BS-44119/2024-GLR](#). Rækkevidden af domstolenes prøvelse af skønsmæssige forvaltningsafgørelser er belyst i [BS-43/2001-HJR](#), hvor Højesteret tog stilling til prøvelsesretten over for en påstand om, at en administrativ beslutning hvilede på usaglige, politiske hensyn.

Magtfordelingen i § 3 – »[d]en lovgivende magt er hos kongen og folketinget i forening« – indgik som selvstændigt fortolkningsbidrag i Højesterets kendelse i [55/2023](#), hvor hensynet til at hindre misbrug af retssystemet i politisk øjemed blev det bærende argument for nævningemedvirken.

En række beslægtede spørgsmål falder uden for denne oversigt og hører under egne emner. Det gælder selve folketingsvalget og mandatberegningen, folkeafstemninger efter § 42 og § 20, stk. 2, ministres retlige og politiske ansvar samt rigsret, undersøgelseskommisioner efter § 51 og suverænitetsafgivelse efter § 20. Folketingets valg af ombudsmand efter § 55 – »[v]ed lov bestemmes, at folketinget vælger en eller to personer, der ikke er medlemmer af folketinget, til at have indseende med statens civile og militære forvaltning« – er et selvstændigt kontrolinstrument ved siden af § 53-sporet; ombudsmandens egen praksis er behandlet i [ombudsmandens udtalelser](#), mens den ytringsfrihedsafvejning, der bærer § 57-dommene, er behandlet i [emrk-artikel-10-ytringsfrihed](#).

LOV	Grundloven § 3 Grundloven § 51 Grundloven § 55 Grundloven § 63, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret fastslår: Sag mod tidligere forsvarsminister om læk af statshemmeligheder skal behandles som en politisk lovovertredelse med nævninger	27.10.2023
	Højesteret · Højesteretsdom om domstolsprøvelse af enrumsanbringelse	12.10.2001
	Landsretten · Grønlands Landsrets stadfæstelse af beskatning ved ejendomssalg: Gyldigheden af afskrivningsbekendtgørelsen i forhold til grundlovens delegationsforbud	09.09.2025

§ 14 Sammenfatning: fire spor med hver sin retskildestruktur

Praksis om Folketinget som forfatningsorgan udviser et tydeligt mønster, hvor de fire spor har hver sin dynamik.

Immuniteten er det eneste spor med egentlig domspraksis, og den er entydig i sin metode: afgrænsningen er funktionel. Højesteret og Østre Landsret har i satspuljesagen ([BS-28731/2020-HJR](#) og [BS-31714/2018-OLR](#)) etableret, at en ytrings tilknytning til den parlamentariske proces – ikke dens fysiske eller digitale placering – er afgørende, og at passiv vedståelse ikke fortaber beskyttelsen. Den processuelle side afgøres derimod politisk, af Folketinget selv, efter en fast procedure med indstilling fra rigsadvokaten og betænkning fra Udvalget for Forretningsordenen, og samtykket skal fornyes efter nyvalg.

Den strafferetlige side viser, at retsplejen kompenserer for de særlige risici ved sager mod politikere gennem processuelle garantier – nævningemedvirken efter [retsplejelovens § 686, stk. 4, nr. 3](#), jf. [55/2023](#), og konkret afvejede krav til forsvarernes håndtering af klassificerede oplysninger, jf. [Sag 44/2023](#) – og ikke gennem materiel straffrihed.

Hjemmelssporet i [§ 43](#) er det mest anvendte i praktisk retspleje, men anbringendet vinder sjældent. Formlen fra [SKM2007.28.HR](#) – bredt anvendelsesområde, men tolerance over for beregningstekniske bemyndigelser – genfindes uændret i nyere afgørelser som [BS-44119/2024-GLR](#). Det, der faktisk fælder afgørelser, er ikke delegationsforbuddet, men den mere prosaiske konstatering af, at der slet ikke er hjemmel – som i [Sag 73/2011](#).

Bevillings- og kontrolsporet afgøres næsten aldrig ved domstolene. Her er retskilderne [lov om statsrevisorerne](#), [rigsrevisorloven](#), [Folketingets forretningsorden](#) og Budgetvejledningen, mens den løbende retlige normering leveres af Folketingets Ombudsmand gennem udtalelser om bevillingsretlige grundsætninger, hjemmelskrav ved gebyropkrævning og rammerne for aktindsigt i samråds- og ministerbetjeningsmateriale. Den, der skal vurdere en bevillingsretlig tvist, skal derfor søge svaret i aktstykker, statsrevisorbetænkninger og ombudsmandsudtalelser – ikke i domssamlingerne.

LOV	Grundloven § 43 Grundloven § 46, stk. 2 Grundloven § 57 Retsplejeloven § 686, stk. 4	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret fastslår: Sag mod tidligere forsvarsminister om læk af statshemmeligheder skal behandles som en politisk lovovertredelse med nævninger	27.10.2023
	Højesteret · Højesterets afgørelse om grænser for krav til forsvareres håndtering af klassificerede oplysninger	12.10.2023
	Højesteret · Højesterets dom om parlamentarisk immunitet og grænserne for politikeres ytringsfrihed i sager om ærekrænkelse	27.05.2021
	Højesteret · Mvg af registreringsafgift uden lov hjemmel og spørgsmålet om tilbagebetaling under særlige omstændigheder	05.09.2012
	Landsretten · Grønlands Landsrets stadfæstelse af beskatning ved ejendomssalg: Gyldigheden af afskrivningsbekendtgørelsen i forhold til grundlovens delegationsforbud	09.09.2025
	Landsretten · Injuriessag om politiske udtalelser vedrørende islamisme og satspuljemidler	23.06.2020

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Grundloven § 43	Grundloven § 46	stk. 1, 2
Grundloven § 47	Grundloven § 53	stk. 1-3
Grundloven § 56	Grundloven § 57	

MATERIALE Citerede afgørelser

21 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

9

27.08.2026	Højesteret: Immunitet for international organisation må vige for retten til domstolsprøvelse efter EMRK artikel 6	13035-2026
27.10.2023	Højesteret fastslår: Sag mod tidligere forsvarsminister om læk af statshemmeligheder skal behandles som en politisk lovovertrædelse med nævninger	4333-5198
12.10.2023	Højesterets afgørelse om grænser for krav til forsvareres håndtering af klassificerede oplysninger	44-2023
31.10.2022	Højesterets prøvelse af parkeringsafgift på Christianshavn: Definition af fortov og krav om klar lovhjemmel	82-2021
27.05.2021	Højesterets dom om parlamentarisk immunitet og grænserne for politikeres ytringsfrihed i sager om ærekrænkelser	bs-28731-2020-hjr
25.01.2013	Højesterets frifindelse af fodlænkeafsoner for fangeflugt grundet manglende lovhjemmel	6426-7707
05.09.2012	Mvg af registreringsafgift uden lovhjemmel og spørgsmålet om tilbagebetaling under særlige omstændigheder	73-2011-- og-74-2011
15.06.2009	Højesterets afgørelse om delegation af myndighed til fastsættelse af lokale sejladsregler	Sag 421/2008
12.10.2001	Højesteretsdom om domstolsprøvelse af enrumsanbringelse	4990-6010

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

3

22.12.2022	Opgørelse af mandatets ophør for et medlem af Europa-Parlamentet efter en national straffedom og rækkevidden af Parlamentets kontrolbeføjelser	C-115/21
22.12.2022	Ophævelse af parlamentarisk immunitet for et medlem af Europa-Parlamentet: Jean-François Jalkh mod Europa-Parlamentet	C-82/22
18.06.2020	Ophævelse af EU-tjenestemandes immunitet og retten til at blive hørt: Balancen mellem efterforskningens fortrolighed og forsvarerrettigheder	C-831/18

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

6

30.04.2026	Chikane af vaccinatorer og miljøminister under coronapandemien – Vestre Landsrets dom om straffelovens § 119 a og EMRK artikel 10	S-1021-25
09.09.2025	Grønlands Landsrets stadfæstelse af beskatning ved ejendomssalg: Gyldigheden af afskrivningsbekendtgørelsen i forhold til grundlovens delegationsforbud	10394-12232
16.12.2022	Landsrettens dom i sag om injurier på Facebook – straffrihed pga. deltagelse i offentlig debat	3704-4436
09.08.2022	Ubetinget fængsel for trusler mod folketingsmedlem via Facebook Messenger: Skærpelse grundet etnicitet og offentlig funktion	AM2022.08.09V
10.03.2022	Landsrettens dom i sag om ærekrænkelser i medieomtale af konkurskarantæner og stråmandsvirksomhed	2679-3192
23.06.2020	Injuriesag om politiske udtalelser vedrørende islamisme og satspuljemidler	1012-1219
BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS		1
10.11.2021	Frifindelse for flagning med USA's nationalflag: Manglende lovhjemmel i straffeloven	2318-2760
ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
01.01.2011	Delegation af kompetence til anden aktør: Indstilling og partshøring er integreret del af afgørelsen og kan ikke delegeres	41-11
VEJDIREKTORATET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
19.02.2024	Ulovlig delegation af partshøring til ansøger i sager om gravetilladelse	24_03173